

partes junctæ componunt, præcipuas consonantiarum species proferentes, quarum proportionibus ambitu suo complectitur, cum quatuor ad duo, & duorum ad unum sit proportio dupla, Diapason, seu Octavam, ut vocat, in tonis efficiens; trium verò ad duo Sesquialtera proportio, quâ Diapente seu Quinta constat; & quatuor ad tria, Sesquitercia proportio, quæ Diatesaron, five Quartam exhibet. Quamvis autem hanc Mundi Animam alii non admittant, negare tamen non possunt, eam Corporibus Mundanis inesse Naturam, ut mole maximâ, compositione integerrimâ, cohesione convenientissimâ,figuratione pulcherrimâ, ordine aptissimo, habitudine mutuâ ordinatissimâ, motione & quiete maximè durante, sine & destinatione appositissimâ, & qualibet alia proprietate perfectissima magnificentiam, pulchritudinem, concinnitatem, & perfectionem ostendant, ac Mathematici illius Summi & Aeterni laudes æternas decantent.

Corporum
Natura.Triplex
motus
Planeta-
rum.

Cæterum eandem illam *ἑνότητα*, i. e. *Unitatem*, & *Diversitatem*, seu *Individui*, & *Dividui* circa Corpora Naturam probè explicant progressionem ad Cubos duos Primos, Octo scilicet, & Vingt septem, qui contextu dant Numerum Tringinta quinque Harmoniam dictum, qui idem componitur aliunde ex sex, octo, novem, & duodecim, in quibus dictæ proportionibus harmonicæ, ac præterea Sesquioctava, Toni Majoris propria, consistunt. Quid si hic fingatur à Deo militiam ex utroque Naturam esse factam, quasi litteram Jota, quæ in longum bisecta, partibus in medio revinctis, in formam litteræ X ductis, inque orbem oppositè conversis, designet duplicem conversionem cælorum, nimirum Primi Mobilis seu Sphæræ Rectæ ob Naturam *ἑνότητα*, seu *ἑνότητα* Individuam ab Ortu ad Occasum astra rapientis, & Obliquæ, ob Naturam *ἑνότητα* seu *Diversitatem* Dividuam, ac septupliciter subdistinctionem, ipsos Septem Planetas, quemvis suo proprio motu, ab Occasu in Ortum promoventis? Sic Duplex hic motus Planetarum se prodat ex Naturâ *ἑνότητα*, & *ἑνότητα*, atque eos ex Ortu in Occasum, & vice versâ ex Occasu in Ortum ferri ostendit; cui duplici motui tertium inter Meridiem & Septentrionem reciprocum si adjunxeris, Ternarium illum ostendes Symbolicè *Ternarium Sanctum* adumbrantem. Annon suavissimus ille concentus, & dulcissima Harmonia illa, orta ex singularum Sphærarum motibus, & propriis sonis, hinc liquet, cum quasi astra matutina concinant laudes Creatoris sui hoc ipsum testantis, & quasi interrogantis; *Quis enarrabit Calorum rationes, & concentum celi dormire faciet?*

Elementa.

Jam si consideraverimus, quod Deus teste *Sacra Scriptura* a molem terræ tribus digitis appendit, montes in pondere, colles in statera libraverit, aquas in mensurâ appenderit, legem pluviis posuerit, ventis pondus fecerit, &c. mirum nobis haud videbitur quod vulgò ea Symmetria, atque temperies, in ipsis etiam Elementis agnoscat, quæ licet variè tam alteratibus, quam motricibus qualitatibus contraria, quoddam ta-

men harmonicum Systema, quasi ex variis tonis, componere videntur. Appositè huc quadrant elegantes Poëtæ versus:

*Tu numeris Elementa ligas, ut frigida flammis,
Arida convenient liquidis, ne purior Igis
Avolet, & mersas deducant pondera Terras.*

Ab his deducimur ad Corpora ex Elementis composita, quæ ob suum ex iisdem ortum mista nuncupantur, & in Imperfectè, & Perfectè mista dividuntur, juxta cum cæteris harmonico suo contextu admirabilem compositionem exhibentia, & quantumvis minima, Creatoris sui sapientissimam Mathematicam demonstrantia. Hæc, ut in genere dicam, habent suas virtutes, habent suas proprietates, habent suas vires, habent sua astra interna, quæ non solum mirabilia in ipsis operantur, verum etiam admirabili figurarum externarum signaturâ se produnt; & harmonicâ formatione sibi sua corpora fabricantur. Meteora in aère hic se in limine offerunt, in quibus Arcum Coelestem, cui Iridis nomen est, spectat & dic, an ullus Geometra circino perfectius similem descripturus, aut Pictor ullus tantâ colorum varietate, mixturâ, & pulchritudine artificiosius imitaturus esset? Halonem seu Coronam vide, modò Solem, modò Lunam ambitu suo cingentem, quæ diametro Iride minor, rotunditate eadem consummatio est. Parhelia, five Soles Spuri, Iridum, five Coronarum intersecarum quasi nodi à vero Sole dimensâ statâque distantia absunt. Nix ex præcepto Dei in Terram descendens, & se sicut lanam dans, stellarum figuras æmulatur, & stellulas sex radiis plerumque simplicibus, quandoque ramosis contextas oculis subjicit. Taceo grandinem variis figuris, & varia magnitudine in terram se demittentem. Taceo rorem, pruina, pluvias, imbres, ventos, tonitrua, fulmina, fulgura, coruscationes, & reliqua talia meteora, quæ numerus, pondus, & mensuram suam habentia muneribus suis à Creatore sibi impositis funguntur, & ad certos fines destinata Geometriam Divinam testantur. Si ex Aère in terram descenderimus idem facere videmus Sales mirâ figurarum suarum varietate oculos recreantes, & proculdubio internis suis astris cælestibus syderibus respondentes, utpote qui figuris suis, prout illæ à spiritu suo interno signantur, mirè dissidentes, modò hæc, modò illâ formâ se ostentant, sicut in Sale marino aut communi videre est, qui in Sexahedricam & Cubicam figuram concrelescere solet; Sic Alumen in Octahedricam, Salpetra in oblongam, & alii in aliam formam congelatione abeunt, eamque sibi adsciscunt, quam Spiritus insitus, quasi suam innatam intelligentiam possidens, largitur, atque hac ratione suam Geometricam proportionem à Creatore ordinatam observat. Ut autem figuris, ita etiam viribus & virtutibus diversi sunt, & astrarum more, quasi motibus suis diversissimas edunt operationes, & variis usibus humanis inserviunt ad necessitates hominum à Sapientissimo Creatore creati & destinati. Sic etiam cum Lapidibus comparatum est, qui non modò Astronomiam, sed etiam Geometriam Divinam luculenter ostendunt, non modò cum Plane-

Corpora ex
Elementis
composita.

Meteora.

Sales.

Lapides.

Planetis convenientes, dum ob naturam illis syderibus erraticis respondentes hi Saturnini, illi Ioviales, alii Martiales, quidam Solares, nonnulli Venerei, aut Mercuriales, aut Lunares vocantur: Verum etiam multiplici figurarum suarum diversitate Geometricas formas varias in conspectum dantes, dum quidam hæc, alii aliâ specie induti cernuntur. Smaragdus dodecahedricâ, Adamas octahedricâ, Amethystus hexahedricâ figurâ ornatus est: Sic & Crystallus non modo quâ parallelepipedos est, verum etiam quâ in cuspidem coit: Sic & Rhomboites, & passim Pyrites tessellatus est, Specularis lamellatus, & Focarius tabellatus. Cotes præter formam id peculiare & proprium habere dicuntur, quod longitudinis ad latitudinem proportio dupla se in ipsis conspiciendam exhibeat. Innumerabiles ferè sunt ejusmodi figuræ, & formæ, quibus Natura lapides exornans Creatoris sui immensam Sapientiam testatur, & ex ipso, tanquam omnium bonorum fonte Mathematicum, cum nobilissimis suis partibus Astronomiâ & Geometriâ, manasse ostendit. Multi enim stellarum effigiem repræsentant, alii striatis suis coloribus superbiunt; quidam à cornuum figurâ non abluunt; nonnulli conchas, haud pauci ostreas, hi pectines, illi strombos æmulantur, ut fluviatiles silices, saxa, & rupes taceam, qui omnes admirandâ formarum & figurarum varietate mortales in admirationem incredibilem rapiunt, & ad Creatoris sui summâ reverentiâ colendi ardorem invitant. Quid de uno Magne dicam? Qui licet

*Decolor, obscurus, vilis; non ille repexans
Casarem Regum, nec candida Virginis ornans
Colla*

nihilominus mortales admirandâ suâ naturâ instuporem conjicit, ac non modò ferrum ad se pellicit, & ad polos convertit, verum etiam tanquam *μυρροειδής* aliquis Majoris Mundi structuram, æmulans Axem, polos, Centrum, Equatorem, Parallelos, Meridianos, aliaque ejusmodi miracula ostendit, atque ita jure ac meritò

*Tum superat pulchros cultus, & quicquid Eois
Indus litoribus rubra scrutatur in algâ.*

Mineralia,
& Metalla.

Nec hic silentio præteriri volunt Mineralia, & Metalla ditissimam suam sedem in terrâ visceribus interioribus obtinentia, & mirabili diversitate coruscum suum splendorem variantia; ex quibus hæc posteriora, quasi propria terræ astra erratica, non modo superiorum illorum septem Planetarum nomina gerunt, verum etiam erroneis itineribus internos terrestres Globi meatus pererrando, eorum ipsorum æmulatione quasi terrenum aliquod Cælum confutunt, atque in ipsis tenebris, & obscura nocte Majestatis Divinæ gloriam augustissimam manifestando, tam Sapientissimæ, & perfectissimæ Geometriæ & Astronomiæ testimonia luculentissima cæterarum Creaturarum testimoniis adjungunt. Numerus eorum septenarius mysticus planè & admirabilis, præterquam quod Creationis operi, cui Deus dierum sex spatium

Septenarius
Metallo-
rum nu-
merus.

impedit, septimo quiescente septem Naturæ Principes Planetæ septem præstunt, Soli dies septimus, quieti attribuitur, cæteri labori landis inserviunt, eadem Deus suas operationes perduxit, & septimo quiescepit, ut mortales post hæc actos septimum sanctificare tura postquam per varias, suorum ambages, circuitus sex metallorum operationum ipso Mercurio seu Argentum reliqua metalla gradatim in septimo, Auro nimirum, tallorum (utinam non hoc & laboribus suis finem impemmer incredibilem, in omnem habet: Ita & pondus rum summâ mortales admovere necesse est. Eadem magni & circumferantur, Auro m, utpote quod reliquum excedit, & quodvis pondus subsequens post se relinquere hæc astra hisce suis propriis Divinæ Geometriæ & Astronomiæ se continant. Hæc non in mensura haud minus admiranda pondere hæc corpora exhibent gratiâ, quodvis in rotundum unius, duarum, aut trium Aureus globus omnium cæteri omnes majori magnitudinem, ita ut quicquid levitatem suam minorum ferentia & magnitudinis rus. Cum verò tanta in Corporum mysteria lateant bit virium, virtutum, & corporibus oculatarum, hæc cognitarum Geometrica Harmonia & concentus parentur, five comparatum in Naturalibus rebus cum aliis conferantur?

Mysteriorum tot ac tam Minerali non cedit Vegeti reni Globi superficiem profutricum, herbarum, & frugum multitudine innuunt strems vestiens: Quorum gurarum, formarum, & corpora sua variantium signem, harmoniam, & eum admiramur quidem. si perquirere non possum quam compertum & exploratum credere potuisset, que qualescunque & quales fuerit, semine aspectu homogeneo, ac meris constante, in quo nihil